

گفت‌وگوهای فشرده

وزیر امور خارجه و اروپایی‌ها

مسوؤل سیاست خارجی اتحادیه اروپایی و وزرای خار جه ژوئیکای اروپا در گفت‌وگوی تلفنی با وزیر امور خارجه ایران درباره اسنپیک به صورت تلفنی گفت‌وگو کردند. پس از این گفت‌وگو، وزارت خارجه آلمان بیانیهای صادر و اعلام کرد از نظر اروپایی‌ها ایران هنوز اقدامات معقول و دقیقی را که برای دستیابی به تمدید قطعنامه ۲۲۳۱ لازم است، انجام نداده است. در این بیانیه آمده است: ایران باید مذاکرات را از سر بگیرد، اجازه بازرسی از سایت‌های حساس را بدهد و به موضوع ذخایر اورانیوم با غنای بالا رسیدگی کند. مسوؤل سیاست خارجی اتحادیه اروپایی نیز بعد از انتشار خبر این گفت‌وگو اعلام کرد: «پنجره دستیابی به راه‌حل دیپلماتیک درباره برنامه هسته‌ای ایران رو به بسته شدن است».

رئیس سازمان انرژی اتمی:

اروپا بعد از توافق ایران با آژانس تند شد

محمد اسلامی، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی در پایان سفر به وین و سخنرانی در شمت‌ونهمین کنفرانس عمومی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، اظهار کرد: درست از لحظه‌ای که توافقنامه میان وزیر محترم امور خارجه کشورمان و مدیرکل آژانس امضا شد، شاهد موضوع جدید و تندی‌تری از سوی کشورهای اروپایی بودیم. از نظر او، تأکید ایران همچنان بر ضرورت تعریف رویه‌ای جدید در نظام پادمانی است، چرا که مشخص نشده‌در شرایطی که تأسیسات هسته‌ای یک کشور مورد حمله نظامی قرار می‌گیرد، نظام تارزی چگونه باید عمل کند.

سفارت آلمان

خبر اینترنشنال را تکذیب کرد

سفارت آلمان در تهران با اشاره به گزارش اینترنشنال در ارتباط با هشدار مسافرتی جدید دولت آلمان در ارتباط با سفر شهروندان این کشور به ایران این ادعا که دولت آلمان تأکید کرده شهروندان آلمانی هر چه زودتر ایران را ترک کنند، نوشت: «لطفاً برای دسترسی به اطلاعات معتبر مستقیماً به توصیه‌های سفر در وب‌سایت ما مراجعه کنید. سطح توصیه‌های سفر درباره ایران از سال ۲۰۲۲ تغییر نکرده است و آخرین به‌روزرسانی به تاریخ ۲۸ اگوست مربوط می‌شود».

پیش‌نویس قطعنامه ایران، روسیه و چین

حمله به تأسیسات هسته‌ای ممنوع می‌شود

المیادین به سندی از پیش‌نویس قطعنامه مشترک ایران، روسیه، چین و کشورهای دیگر درباره ممنوعیت هدف قرار دادن تأسیسات هسته‌ای دست یافت. بر اساس پیش‌نویس این قطعنامه، باید هر گونه حمله یا تهدید به حمله علیه سایت‌ها و تأسیسات هسته‌ای تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ممنوع شود.

سخت‌گویی وزارت امور خارجه:

آمریکادر جایگاهی نیست که درباره توانمندی دفاعی ایران نظر بدهد

اسماعیل بقایی در نشست خبری روز چهارشنبه تصریح کرد آمریکا در جایگاهی نیست که درباره توانمندی‌های دفاعی ملتی که تصمیم گرفته استقلال خودش را حفظ کند و در مقابل تجاوز بیگانه‌هایی مثل اسرائیل و آمریکا ایستد، نظر بدهد. وزیر خارجه آمریکا به‌تازگی گفته بود «ایران حق ندارد هیچ موشکی داشته باشد» بقایی همچنین تأکید کرد اگر اقدام خصمانه‌ای علیه ایران انجام شود، تفاهم با آژانس اتمی خاتمه می‌یابد.

اعدام بابک شهبازی

جاسوس اسرائیل

حکم اعدام بابک شهبازی به اتهام جاسوسی برای اسرائیل صبح چهارشنبه ۲۶ شهریور در زندان قزل‌حصار کرج اجرا شد. بابک شهبازی، پیمانکار نصب دستگاه‌های خنک‌کننده صنعتی در مراکز حساس مخابراتی و امنیتی، اطلاعاتی از زیرساخت‌های کشور را در اختیار مוסاد قرار داده بود. او برای پیشبرد این ارتباط، اسماعیل فکری را به عنوان همکار وارد ماجرا کرده بود؛ فردی که خرداد امسال به اتهام مشابه اعدام شد.

پاسخ معاون دفتر رئیس‌جمهور

درباره بر خورد پزشکیان و اردوغان

سیدعباس موسوی، معاون مراسم و تشریفات دفتر رئیس‌جمهور در صحنه شخصی خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: با اصرار برخی دوستان خوب و منصف تونیتری درباره این عکس عرض می‌کنم که جناب دکتر پزشکیان داشتند به سمت جایگاه خود قبل از شروع اجلاس می‌رفتند که سر راه رئیس‌جمهور ترکیه را پشت میزان دیدند و دوستانه با دست به پشت‌شان زدند و ایشان هم قدری بر گشتند ببینند کیست که در همان حالت دست داندن و رئیس‌جمهور ما هم بکنته‌ای در گوش‌شان گفتند و خندیدند و رفتند.

بیانیه آلمان پس از گفت‌وگوی عراقچی با وزرای خارجه اروپایی، پالس منفی به توافق آژانس با ایران است

اصرار بر فعال‌سازی مکانیسم

گروه سیاسی: توافق جدید ایران و آژانس، یک شیوه‌نامه اجرایی برای بازرسی از تأسیسات هسته‌ای ایران و همچنین کسب اطلاع از ذخایر اورانیوم غنی‌شده ۶۰ درصد است. بر اساس این توافق، ایران باید یکسری اقدامات، از جمله اقدامات زیست محیطی و مربوط به ایمنی در اطراف تأسیسات بمباران‌شده انجام دهد. ضمن اینکه طبق توافق با آژانس، مرجع رسیدگی‌کننده و تصمیم‌گیرنده درباره اقدامات ایران و کیفیت بازرسی‌های آژانس، شورای عالی امنیت ملی ایران است. بنابراین فعلا و در هفته‌های پیش رو، قرار نیست از تأسیسات هسته‌ای ایران بازرسی انجام شود.

اما نکته مهم درباره این توافق، کارکرد سیاسی آن در شرایط فعلی است. با توجه به نامه اروپایی‌ها برای فعال‌سازی مکانیسم ماشه طبق مفاد برجام و فرآیند اجرایی شدن اسنپیک، از زمان ارسال نامه و در دستور کار قرار گرفتن آن در شورای امنیت، یک ماه زمان می‌برد تا مکانیسم ماشه رسماً فعال شده و تحریم‌های شورای امنیت علیه ایران مجدداً اعمال شود. با توجه به اینکه اروپایی‌ها ۶ شهریور درخواست خود برای فعال‌سازی ماشه را به شورای امنیت سازمان ملل اعلام کردند، لذا اگر این تاریخ به عنوان مبدأ زمانی فرآیند فعال‌سازی مکانیسم ماشه حساب شود، ۶ یا ۷ مهرماه موعد فعال شدن مکانیسم ماشه است. در صورتی که اروپا بر موضع خود اصرار کرده و در این تاریخ، مکانیسم ماشه رسماً فعال شود، توافق ایران و آژانس رسماً لغو و موضوع بازرسی از تأسیسات هسته‌ای ایران کل‌ن می‌کُن خواهد شد.

اما اگر ۳ کشور اروپایی نسبت به تصمیم خود برای فعال‌سازی مکانیسم ماشه تجدیدنظر کنند و مکانیسم ماشه ۷ مهر فعال نشود، مفاد توافق با آژانس انجام شد و آن وقت شورای عالی امنیت ملی درباره کیفیت و کمیت بازرسی آژانس از تأسیسات هسته‌ای ایران و همچنین نحوه همکاری درباره ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد ایران، تصمیم خواهد گرفت. البته اگر اروپایی‌ها تصمیم بگیرند فعال مکانیسم ماشه را فعال نکنند، لازم‌است قبل از ۷ مهرماه، یک قطعنامه در شورای امنیت تصویب کنند و در آن قطعنامه ۲۲۳۱ را تمدید کنند.به عبارتی طی ۳ هفته آینده انگلیس و فرانسه باید پیش‌نویس یک قطعنامه را در شورای امنیت سازمان ملل مطرح و موافقت همه اعضا را کسب کنند.
آنکه این قطعنامه در دستور کار شورای امنیت قرار گرفته و نهایتاً تصویب می‌شود. به عبارتی، اجرایی شدن مفاد توافق ایران و آژانس، بویژه بازرسی از تأسیسات هسته‌ای ایران، مشروط به عدم فعال‌سازی

مکانیسم ماشه است. با توجه به بدعهدی آمریکا در مذاکرات هسته‌ای پیش از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و همچنین بی‌اعتمادی مفرط به اروپایی‌ها، این نگرانی در ایران مطرح بود که در صورت اجازه به آژانس برای بازرسی از تأسیسات هسته‌ای کشورمان و نیز بررسی اطلاعات مربوط به ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد، بعید نیست اروپایی‌ها بر خلاف مواضع اعلامی خود، مکانیسم ماشه را فعال کنند. یعنی از یک طرف به اهداف خود برای کسب اطلاعات درباره تأسیسات هسته‌ای ایران برسند و از طرف دیگر، مکانیسم ماشه را فعال کرده و تحریم‌های شورای امنیت را مجدداً علیه ایران اعمال کنند. توافق با آژانس بر اساس همین انگاره امضا شد. ایران با این توافق، حسن‌نیت خود برای همکاری با آژانس را نشان داد اما با مشروط کردن اجرای مفاد این توافق به عدم فعال‌سازی مکانیسم ماشه، جلوی هر گونه سوءاستفاده و بدعهدی طرف اروپایی و آمریکایی را گرفت.

بنابراین اکنون با این توافق، شرایط اینگونه شده است: اگر اروپایی‌ها خواستار بازرسی آژانس از تأسیسات هسته‌ای و کسب اطلاع از ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد ایران هستند، نباید مکانیسم ماشه را فعال کنند اما اگر در نهایت بر تصمیم خود اصرار کرده و اسنپیک اجرایی شود، آژانس اجازه بازرسی از تأسیسات هسته‌ای ایران را نخواهد داشت. نکته مهم این است که در صورت فعال‌سازی مکانیسم ماشه، انگشت اتهام به جای ایران، به سمت طرف غربی خواهد رفت و این طرف اروپایی و آمریکایی است که به عنوان طرف بدعهد و طرفی که از میز مذاکره فرار کرد، شناخته می‌شود.بنابراین در این شرایط تلاش

درس‌هایی از اتفاقات ۱۴۰۱ برای سیاست و جامعه ایران

فروپاشی «توهم فروپاشی»

اجتماعی عمیق و شبکه میانی فعال، در بزنگاه‌های تاریخی فاقد اعتبار است.

■ «ترند جای «سازمان» را نمی‌گیرد

یکی از بزرگ‌ترین کپی‌هایی که هنوز هم برطرف نشده، برابر دانستن موج‌های رسانه‌ای با سازمان سیاسی است. ۱۴۰۱ آزمایشگاهی بی‌نظیر برای سنجش این فرضیه بود. اتفاقات آن سال نشان داد بسیج دیجیتال، هر قدر هم پرشور و فراگیر، اگر به زیرساخت‌های سازمانی پایدار در جهان واقعی متصل نشود، فاقد ماندگاری و اثرگذاری ساختاری است. اوج و فرود توجعات در شبکه‌های اجتماعی، لزوماً جز خره‌های کنش میدانی همپوشانی نداشت. اثر روانی و شناختی «ترند» قابل انکار نیست. ترندها می‌توانند افکار عمومی را شکل دهند، فشار روانی ایجاد و روایت‌ها را دستخوش تغییر کنند اما ترند، به‌خودی خود، قدرت نهادسازی، تخصیص منابع، کادرسازی و راهبری بلندمدت را ندارد. این درسی است که هم منتقدان و هم حامیان دیجیتال اما نقاط تقاطع آن ۲ را نیز باید جدی گرفت؛ یعنی بررسی اینکه کجا، چگونه و توسط چه کسانی پیام دیجیتال به یک شبکه میانی، به منابع انسانی و مالی و به راهبردی مشخص در جهان فیزیکی متصل می‌شود. قدرت واقعی در این نقطه اتصال نهفته است، نه در حجم لایک‌ها و بازنشرها. ■ **فهم منابع اقتدار و ابعاد پنهان قدرت نظام**

بحران‌ها اگر بدستی مدیریت شوند، می‌توانند به یادگیری نهادهی منجر شوند. تصور رایج از دستگاه حاکمیتی در ایران، دربردارنده تصویری سخت، یکپارچه و غیر قابل یادگیری است. اما رخدادهای ۱۴۰۱ همچون سایر اتفاقات پیشین، نشانه‌هایی از یادگیری آهسته و پر از اصطکاک را به نمایش گذاشت. بازتنظیم برخی رویه‌های اجرایی، تغییرات در لحن و پیام‌رسانی رسمی و تلاش برای هماهنگی بیشتر میان نهادهای کلیدی، حاکی از آن

دوراهی اعراب

علنی، تلاش کنند این استراتژی رژیم صهیونیستی را با شکست مواجه کنند. البته انتظار نیست آنها این سیاست تقابلی را به صورت علنی اعلام یا ابراز کنند؛ تنها کافی است عمل کنند. غیر از این ۲ مسیر، هیچ راه دیگری پیش روی اعراب نیست. آنها در مقابل یک دوراهی مهم قرار گرفته‌اند و موجودیت آنها به صورت مستقیم وابسته به انتخاب یکی از این ۲ راه است. اگر پیش از این، ایران باید تلاش می‌کرد ماهیت جنگ‌طلبی‌های رهبران صهیونیستی را برای تسلط بر منطقه را برای حکام عرب و اسلامی ثابت کند اما اینک پس از حمله رژیم صهیونیستی به قطر، خود نتانیاهو در عمل این واقعیت را ثابت کرده است. لذا همه چیز برای اعراب روشن شده.

بر این شرایط، یک نکته بسیار مهم وجود دارد؛ هر نوع اعتماد به آمریکا با تلاش برای متقاعد کردن ترامپ به تجدیدنظر در سیاست آمریکادر قبال سلطه‌طلبی رژیم صهیونیستی در منطقه، یک اشتباه استراتژیک و نابودکننده برای اعراب است. این تصور که باقرآله‌ای امنیتی هفگفت یا مشوق‌های شخصی میلیاردا هم داری می‌توانند ترامپ را متقاعد کنند مانع سلطه‌طلبی نتانیاهو در منطقه شود، در واقع پای نهان در مسیر سلطه‌جویی رژیم صهیونیستی است.

همین چند ماه قبل بود که ترامپ طی سفری به منطقه، قراردادهای چند صد میلیارد دلاری با عربستان و قطر بست.

بیانیه آلمان پس از گفت‌وگوی عراقچی با وزرای خارجه اروپایی، پالس منفی به توافق آژانس با ایران است

اصرار بر فعال‌سازی مکانیسم ماشه

بر همین اساس، اگر این ۳ کشور، به همراه آلمان، به این توافق پایبند باشند، باید طی ۲ هفته آینده اقدامات لازم برای توقف فرآیند فعال‌سازی مکانیسم ماشه و همچنین ایجاد مقدمات برای صدور قطعنامه جدید در شورای امنیت سازمان ملل برای تمدید قطعنامه ۲۲۳۱ را انجام دهند. البته همانگونه که گفته شد، با تجربه‌ای که ایران از رفتار دولت آمریکا و نیز سیاست‌های اروپا علیه ایران به دست آورده است، قاعدتا در ایران هیچگونه اعتمادی نسبت به پایبندی طرف مقابل نسبت به این توافق وجود ندارد. به همین خاطر ایران تازمانی که طرف مقابل به تعهد خود برای توقف فعال‌سازی مکلیسم ماشه عمل نکند، اقدامات خود در شیوه‌نامه اجرایی توافق با آژانس را نیز انجام نخواهد داد. در صورت تمدید قطعنامه ۲۲۳۱ است که ایران مفاد توافق را در دستور کار قرار می‌دهد و مقدمات لازم برای اجرای توافق با آژانس را آغاز خواهد کرد.

بسیاری از تحلیلگران و صاحب‌نظران، با توجه به ماهیت سیاست‌های ضدایرانی غرب، همچنین سوابق تاریک آنها در عمل به تعهدات فی‌مابین، احتمال زیادی درباره پایبندی طرف غربی به توافقات با ایران قائل نیستند و بر همین اساس معتقدند آمریکا و اروپا فرصت اعمال تحریم‌های شورای امنیت علیه ایران را از دست نخواهند داد.

کمااینکه روز گذشته نشانه‌هایی مبنی بر همین موضوع آشکار شد. بعدازظهر دیروز و پس از تماس تلفنی عراقچی با وزرای خارجه ۳ کشور اروپایی، وزارت خارجه آلمان در بیانیه‌ای مدعی شد ایران هنوز اقدامات لازم برای تمدید قطعنامه ۲۲۳۱ را انجام نداده است. در این بیانیه همچنین آمده‌است:ایران باید مذاکرات را سر بگیرد، دسترسی بازرسان به سایت‌های حساس را فراهم و بر فراهم و به موضوع ذخایر اورانیوم با غنای بالا رسیدگی کند.

این بیانیه آلمان نشان می‌دهد ۳ کشور اروپایی بر سیاست فعال‌سازی مکانیسم ماشه اصرار دارند و ظاهراً اعتنایی به توافق گروسی با عراقچی نمی‌کنند. با این وجود اما برخی نیز معتقدند با توجه به هزینه‌های فعال‌سازی مکانیسم ماشه برای آمریکا و اروپا، ممکن است طرف غربی تمایل داشته باشد فعلا اهرم فعال‌سازی مکانیسم ماشه علیه ایران را از دست ندهد. بویژه آمریکا و اروپا می‌دانند فعال‌سازی مکانیسم ماشه ماشه ماشه دسترسی آژانس به تأسیسات هسته‌ای ایران مسدود شود. به عبارتی آنها با دست خود، شرایطی را ایجاد می‌کنند که نسبت به فعالیت‌های هسته‌ای ایران کاملاً بی‌اطلاع بمانند.

بود که «حلقه بازخورد» فعال است و در بزنگاه با تمام کاستی‌هایی که ممکن است داشته باشد، از خود کارایی نشان می‌دهد. این یادگیری، فهم نخبگان از مفهوم «مشروعیت» را نیز چندبعدی‌تر کرد. سال‌ها مشروعیت عمدتاً با نرخ مشارکت انتخاباتی سنجیده می‌شد و هنوز هم این نگاه تک‌عاملی نادرست شایع است اما اتفاقات ۱۴۰۱ نشان داد سبد مشروعیت جمهوری اسلامی دارای ابعاد دیگری نیز هست؛ مشروعیت کارکردی یعنی توانایی نظام در تأمین امنیت، نظم و خدمات پایدار و مشروعیت نهادی یعنی پیوندهای ریشه‌دار و تاریخی میان حکومت و بخش‌های مختلف جامعه‌اعم از شبکه‌های اجتماعی فعال همچون نهادهای مذهبی، هیئات، اصناف و حلقه‌های محلی. این ابعاد، در کنار مشارکت انتخاباتی، کلیت سسید مشروعیت را تشکیل می‌دهد. تمرکز بر یک شاخص، تحلیلی ناقص ارائه می‌دهد. در همین راستا، درک از «قدرت» نیز از منابع سخت (نظامی و امنیتی) به سمت شبکه‌های میانی بازنگری شد. پایداری نظم، نه فقط محصول قدرت سخت، بلکه نتیجه تراکم نهادی و توان سازمان‌دهی همین شبکه‌های میانی است که پیام را به کشش و تصمیم را به اجرا وصل می‌کند. ■ **بلوغ فکری نخبگان؛ شرط لازم برای فهم درست جامعه و سیاست ایران**

شاید بزرگ‌ترین دستاورد راهبردی آن اتفاقات، همین بازگشت به روش درست اندیشیدن و درست فهمیدن جامعه و سیاست ایران بود. آن دوره نشان داد تحلیل مسائل پیچیده ایران با اتکا به قیاس‌های سطحی یا تعرجاب خارجی، نوعی آسیب فکری است که می‌تواند به خطاهای محاسباتی در سطح کلان منجر شود. درس بزرگ این بود که حکمرانی مؤثر در گرو تولید دانش دقیق، بومی و مبتنی بر شواهد میدانی است. برای نخبگان ناهمسو با نظام، این بلوغ فکری ضروری است و تکرار و تحت تأثیر چنین گفتاانی قرار گرفتن از سوی برخی موافقان نیز خطایی بزرگ‌تر. باید از هیجان‌زدگی در تحلیل داده‌های رسانه‌ای پرہیز کرد، زمان دیدن تحولات را بدرستی شناخت و با صبر و دقت، به تحلیل چندلایه از داده‌های اقتصادی، اجتماعی و امنیتی پرداخت. اگر این اصول روش‌شناختی به صورت رویه‌ای نهادهی درآید، دستگاه تصمیم‌سازی از سطح واکنش به شعارها، به سطح تدوین سیاست‌های دقیق و مبتنی بر واقعیت ارتقا می‌یابد.

برخی هدایای گران‌قیمت به شخص ترامپ نیز اطلاع‌رسانی شد. البته با توجه به روحیات شخصی ترامپ و حکام عرب، احتمال می‌رود هدایای بیشتری به ترامپ داده باشند. با این حال اما این مشوق‌های گران، باعث جلوگیری ترامپ از حمله رژیم صهیونیستی به قطر نشد. کما اینکه در ماجرای سوریه برای پیوستن سوریه به پیمان آبراهام، ترامپ مانع حمله رژیم صهیونیستی به دمشق نشد. اقدام بی‌سابقه آمریکا و مشارکت این کشور در حمله رژیم صهیونیستی به ایران نیز یکی دیگر از گزاره‌هایی است که نشان می‌دهد واشنگتن تمام‌قد از استراتژی جدید رژیم صهیونیستی برای سلطه بر منطقه حمایت می‌کند. بنابراین این تصور که با مشوق‌های جدید می‌توان رای ترامپ را تغییر داد، یک خوش‌خیالی بی‌نیجه است. تنها کارکرد این ایده این است که ترامپ بیشتر از قبل این کشورها را می‌دوشد ولی در عمل، مانع سیاست‌ها و اقدامات نتانیاهو در منطقه نخواهد شد.

بر همین اساس باید گفت حکام عرب، جز ۲ گزینه مذکور، راه سوم در برابر جنگ‌طلبی‌های نتانیاهو در پیش ندارند. بر همین اساس باید منتظر ماند و در هفته‌ها و ماه‌های پیش رو شاهد بود اعراب، بویژه عربستان سعودی، در مقابل تهدیدات خطرناک رژیم صهیونیستی کدام مسیر را انتخاب می‌کنند.